

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-07-18 Nr. S1-2022/1.6-SV002/117

Gedimino pr. 11, LT-01103 Vilnius

LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

A.Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius

DĖL VŠĮ TECHNIKOS PRIEŽIŪROS TARNYBOS LIKVIDAVIMO

2021 m. spalio mėnesį buvo pateiktas nutarimo projektas dėl Viešosios įstaigos Technikos priežiūros tarnybos likvidavimo. Nepritarimą projektui išreiškė Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos profesinė sąjunga „Solidarumas“, Lietuvos finansų ministerija. Šiuo metu, t.y. 2022 m. birželio ir liepos mėnesiais pateiktas analogiškas projektas dėl šios viešosios įstaigos likvidavimo.

Kreipiamės į Jus **pakartotinai**, norėdami atkreipti dėmesį į galimas **neigiamas pasekmes**, susijusias su planuojamu Technikos Priežiūros Tarnybos (toliau TPT) likvidavimu.

TPT yra viešasis juridinis asmuo, kurio steigėja ir savininkė valstybė, įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendina LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Pagal potencialiai pavojingų įrenginių įstatymą TPT, kaip „A“ tipo kontrolės įstaiga, vykdo kontrolės bendruosius principus, siekiant užtikrinti saugų įrenginių darbą bei žmonių **gyvybės, sveikatos ir aplinkos apsaugą** nuo galimo įrenginio žalingo poveikio. Šis įstatymas taip pat taikomas įrenginių, sumontuotų ir naudojamų **geležinkelių ir automobilių transporto priemonių** priežiūrai.

TPT atlieka patikrinimus Lietuvos Respublikai labai svarbių įmonių, patenkančių tarp Lietuvos didžiausių įmonių pagal į biudžetą mokamų mokesčių dešimtuką, tokių kaip AB „ORLEN Lietuva“ (Mažeikių nafta – kuro gamyba), AB „Klaipėdos nafta“, AB „Amber Grid“ (magistraliniai darbai), AB „Achema“ (trašų gamyba), AB „Lifosa“ (trašų gamyba), Suskystintų dujų terminalas, AB „Klasko“, pieno pramonės įmonės, IKEA grupės įmonės ir kitos įmonės. Dalis šių įmonių yra labai svarbios Lietuvos nacionalinio saugumo užtikrinimui.

Mūsų duomenimis, TPT užima apie 50 % rinkos dalies. TPT iš valstybės biudžeto lėšų negauna. Piniginių lėšų rezervas skirtas nenumatytiems atvejams (sugedus naudojamai įrangai ir kt.). Piniginių lėšų rezervas parodo, kad TPT atsakingai valdo finansus.

Likvidavus VŠĮ Technikos Priežiūros Tarnybą, slėginių indų grupėje (šių įrenginių yra 11.274, ir tai sudaro beveik trečdalį visų potencialiai pavojingų įrenginių) vienintelė paskelbtoji įmonė, turinti teisę atlikti atitikties įvertinimą, **likty monopolinė** ir vien dėl šios priežasties negalima likviduoti TPT.

Mūsų duomenimis, TPT šiuo metu užima daugiau nei pusę Lietuvos rinkos potencialiai pavojingų įrenginių techninės būklės tikrinimo srityje. Taip pat TPT **yra vienintelė** Lietuvoje akredituota ir paskelbta (notifikuota) atlikti geležinkelio cisternų, patenkančių į Gabenamųjų slėginių įrenginių techninio reglamento taikymo sritį, atitikties įvertinimo procedūras (periodišką tikrinimą, tarpinį tikrinimą, išimtinį tikrinimą ir pakartotinį atitikties įvertinimą). Kitos

šalyje teikiančios kontrolės įstaigos yra akredituotos ir paskelbtos (notifikuotos) atlikti tik automobilinių cisternų, patenkančių į Gabenamųjų slėginių įrenginių techninio reglamento taikymo sritį, atitikties įvertinimo procedūras. TPT Kontrolės skyrius vienintelis Lietuvoje atlieka slėginės įrangos atitikties įvertinimo procedūras pagal Slėginės įrangos techninio reglamento D modulį (Gamybos proceso kokybės užtikrinimu pagrįsta atitiktis), B modulį B modulis (ES tipo tyrimas - projekto tipas) ir C2 modulį (Gamybos vidaus kontrole ir prižiūrimu slėginės įrangos tikrinimu atsitiktiniais intervalais pagrįsta atitiktis tipui). TPT Sertifikavimo skyrius vienintelis Lietuvoje yra akredituotas pagal standartą LST EN ISO 13585:2012 atlikti asmenų (lituotojų ir litavimo operatorių), atliekančių neišardomus sujungimus litavimo būdu, sertifikavimą (kitos šalyje veikiančios asmenų sertifikavimo įstaigos yra akredituotos atlikti asmenų (suvirintojų, suvirinimo operatorių), atliekančių neišardomus sujungimus, sertifikavimą).

Taip pat nėra duomenų, jog, panaikinus TPT, nepadidės privačių teikėjų teikiamų paslaugų įkainiai. Be to, ne visi klientai privatiems teikėjams gali būti patrauklūs pagal sritį ir pagal vietovę. Todėl siūlytina palikti TPT kaip, taip vadinamą, **Garantinį paslaugų teikėją** pagal Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 44 straipsnio analogiją arba kaip paskutinės vilties tiekėją (*angl. supplier of last hope / resort*) pagal pasaulio energetikų naudojamą sąvoką tiems atvejams, kai kiti tiekėjai neteikia paslaugų arba kai nebus alternatyvų pasirinkti kitus teikėjus ir pan.

Likvidavus sėkmingai veiklą vykdančią, ne pelno siekiančią, valstybės viešąją įstaigą TPT, be išsamesnio tyrimo bei analizės, nepakeitus teisės aktų, nesukūrus alternatyvų, tam tikrą laikotarpį, o kai kuriose srityse neapibrėžtą laikotarpį, nebus teikiami akredituoti / standartizuoti techninės būklės tikrinimai, techninių reikalavimų atitikties įvertinimai ir kitos valstybei svarbios paslaugos, kurios užtikrina **žmonių** gyvybės, sveikatos, aplinkos ir turto saugumą.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus faktus, **griežtai prieštaraujame** Viešosios įstaigos Technikos priežiūros tarnybos likvidavimui, išsaugant šios įstaigos statusą ir tuo būdu besąlygiškai užtikrinant konkurenciją tarp „A“ tipo kontrolės įstaigų bei išvengiant grėsmių Valstybės nacionaliniam saugumui.

Pagarbiai,

AB „Achema“ generalinis direktorius

Ramūnas Miliauskas